

**PROTEST PICASSA
PRZECIWKO WOJNIE –
„GUERNICA”**

**TADEUSZ
BANOWSKI**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii sztuki dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Katarzyna Jasińska
Recenzja merytoryczna – Katarzyna Porczak
prof. Radosław Cezary Gwizdon
Urszula Borowska
Katarzyna Szczepkowska-Szcześniak

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Protest Picassa przeciwko wojnie – „Guernica”

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji:

Klasa I–IV (w zależności od organizacji szkoły)/45 minut

Cele

Uczeń:

- określa genezę powstania obrazu;
- odczytuje symbolikę zawartą w dziele;
- dokonuje analizy formalnej;
- ćwiczy umiejętność odczytywania dzieła.

Metody/Techniki/Formy pracy:

- lekcja odwrócona;
- dyskusja;
- analiza dzieła;
- praca w parach;
- praca całego zespołu.

Środki dydaktyczne:

- G. Stein, *Picasso, London*: B.T. Batsford LTD 1938, Dover Publications 1984, s. 81–82;
- obraz Picassa „Guernica”;
- fotografie z bombardowania miasteczka Guernica;
- komputer;
- rzutnik/tablica interaktywna.

Opis przebiegu lekcji

Lekcja odwrócona:

W domu uczniowie zapoznali się z kontekstem historycznym – bombardowaniem hiszpańskiego miasteczka Guernica.

Część wstępna:

Uczniowie prezentują przygotowany materiał, nauczyciel inicjuje dyskusję. Podczas jej trwania zadaje pytania, moderuje jej przebieg.

Część właściwa:

Nauczyciel rozdaje uczniom kserokopię fragmentu książki G. Stein, *Picasso, London*: B.T. Batsford LTD 1938, Dover Publications 1984, s. 81–82. Po zapoznaniu się z krótkim tekstem, wyświetla obraz Picassa. Uczniowie w parach wyszukują kontekstów,

interpretują symbole oraz wskazują na cechy kompozycyjne dzieła. Analiza odbywa się fragment po fragmencie. Odczytanie dzieła kontroluje nauczyciel, aby uniknąć błędu interpretacyjnego.

Część podsumowująca:

Uczniowie przywołują w wypowiedziach tekst G. Steina, dzielą się opinią na temat środków zastosowanych przez Picassa, wskazując szczególnie na ekspresję dzieła.

Komentarz metodyczny

Lekcja została oparta o zastosowanie metod aktywizujących, angażujących uczniów do pracy w grupie, do korzystania z zasobów internetowych oraz tradycyjnych źródeł informacji. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy; wykorzystać mocne strony ucznia, budować atmosferę pracy sprzyjającą budzeniu pozytywnych emocji i zdobywaniu doświadczeń; dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia, np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę; dostosować wymagania edukacyjne, stopień trudności zadań do możliwości ucznia, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu, udzielając wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską; stosować ocenianie kształtujące i wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a gdzie popełnił błędy, w jaki sposób może uzupełnić braki oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności; umożliwić także rozwój uczniowi zdolnemu, angażując w dodatkowe czynności, opracowanie pomocy dydaktycznych, np. interaktywnej wersji Guerniki. Podczas lekcji kształcone są kompetencje kluczowe, mające znaczenie na rynku pracy, szczególnie w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej oraz w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (twórczość El Greca), osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (dyskusja); w zakresie przedsiębiorczości (komunikowanie się); umiejętności matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii (analiza formalna obrazu Picassa).